

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ

ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.

ΤΑ SOS ΑΠΟ ΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ!!!!

- ✓ Ο βαθμός πληρότητας μειώνεται
- ✓ Η δραστηριότητα περιορίζεται
- ✓ Ο κίνδυνος βιωσιμότητας αυξάνεται

1. ΣΚΟΠΟΣ

Η μελέτη αυτή εντάσσεται σε μια σειρά από άλλες μελέτες που πραγματοποίησε και πραγματοποιεί η FBS σε όλη την Ελλάδα για την κατάσταση του τουρισμού και ειδικότερα των **ξενοδοχειακών επιχειρήσεων**. Η μελέτη αυτή εξετάζει την κατάσταση του τουρισμού και ειδικότερα των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων της περιφέρειας **Βορείου Αιγαίου**.

Η περιφέρεια Βορείου Αιγαίου περιλαμβάνει τις εξής περιφερειακές ενότητες:

- ✓ Λέσβου
- ✓ Σάμου
- ✓ Χίου
- ✓ Ικαρία
- ✓ Λήμνο

Η παρούσα μελέτη αναφέρεται τόσο στα βασικά μεγέθη του τουρισμού σε επίπεδο νομού όσο και σε επίπεδο περιφέρειας. Ταυτόχρονα γίνεται οικονομική αξιολόγηση των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων οι οποίες δραστηριοποιούνται στην ευρύτερη περιοχή της **Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου**.

2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Από πλευράς δομής και περιεχομένου η παρούσα μελέτη παρουσιάζει όλα εκείνα τα στοιχεία που συνθέτουν έναν τομέα **οικονομικής δραστηριότητας** ή την **τουριστική αγορά**, δηλαδή **ζήτηση, προσφορά, παραγωγική δραστηριότητα**.

Από πλευράς μεθοδολογίας εξετάσθηκε ένα δείγμα επιχειρήσεων που πιστεύουμε ότι είναι αντιπροσωπευτικό. Τα βασικά χαρακτηριστικά του δείγματος είναι:

A/A	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟ	ΤΙΜΗ/ΜΕΓΕΘΟΣ
1	Αριθμός επιχειρήσεων	68
2	Νομική μορφή	ΑΕ ή ΕΠΕ
3	ΣΤΑΚΟΔ	551.1
4	Πηγές στοιχείων	Δημοσιευμένοι ισολογισμοί
5	Περίοδος αναφορά	2013-2017
6	Σύνταξη	Συνεργάτες FBS
7	Επιστημονικός υπεύθυνος	Δημήτριος Καμπούρης Διδάκτωρ του ΑΠΘ, Ειδικός επιστήμονας σε θέματα χρηματοοικονομικής Διοίκησης και εξυγίανσης επιχειρήσεων

3. Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ

A) ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Στα πλαίσια της εξέτασης της ξενοδοχειακής αγοράς στην ευρύτερη περιοχή του Βορείου Αιγαίου είναι απαραίτητο να παρουσιάσουμε πώς διαμορφώνεται η ΠΡΟΣΦΟΡΑ και ΖΗΤΗΣΗ με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία.

Με τον όρο προσφορά και υπό την ευρύτερη έννοια του όρου εννοούνται οι ξενοδοχειακές υποδομές ήτοι:

Ξενοδοχεία

Δωμάτια

Κλίνες

Κατηγορίες ξενοδοχείων

Διάφορα καταλύματα

Από τη μελέτη των πινάκων που ακολουθούν φαίνεται ότι στο χρονικό ορίζοντα 2011-2018 οι διαθέσιμες κλίνες περιορίστηκαν κατά 0,25% ή κατά μία μονάδα.

Σε ότι αφορά την κατανομή των ξενοδοχειακών μονάδων αυξήθηκαν σε μονάδες τα 3* καταλύματα ενώ περιορίστηκαν τα 1* όπως φαίνεται στο σχετικό πίνακα που ακολουθεί (2010-2018):

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΜΟΝΑΔΕΣ		%Δμτβ	% συμμετοχής	
	2011	2018		2011	2018
5*	6	8	33,33%	1,53%	2,04%
4*	33	34	3,03%	8,40%	8,67%
3*	125	132	5,60%	31,81%	33,67%
2*	183	178	-2,73%	46,56%	45,41%
1*	46	40	-13,04%	11,70%	10,20%
ΣΥΝΟΛΟ	393	392	-0,25%	100,00%	100,00%

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ							
Ξενοδοχειακό δυναμικό 2018							
Περιφερειακή Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Ικαρίας	Μονάδες	0	0	8	11	5	24
	Δωμάτια	0	0	236	257	95	588
	Κλίνες	0	0	465	469	178	1.112
Λέσβου	Μονάδες	2	13	45	45	7	112
	Δωμάτια	155	528	1.763	1.045	124	3.615
	Κλίνες	314	1.035	3.304	2.004	239	6.896
Λήμνου	Μονάδες	2	3	11	12	4	32
	Δωμάτια	306	94	260	255	71	986
	Κλίνες	631	206	523	475	144	1.979
Σάμου	Μονάδες	2	5	38	97	18	160
	Δωμάτια	402	392	1.819	2.226	234	5.073
	Κλίνες	845	769	3.580	4.187	454	9.835
Χίου	Μονάδες	2	13	30	13	6	64
	Δωμάτια	76	672	498	330	86	1.662
	Κλίνες	119	1.156	921	584	150	2.930
Σύνολο	Μονάδες	8	34	132	178	40	392
	Δωμάτια	939	1.686	4.576	4.113	610	11.924
	Κλίνες	1.909	3.166	8.793	7.719	1.165	22.752

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
Ξενοδοχειακό δυναμικό ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΕ ΜΟΝΑΔΕΣ 2018 /2011

Περιφερειακή Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Ικαρίας	Μονάδες	0	0	0	1	-1	0
	Δωμάτια	0	0	63	4	1	68
	Κλίνες	0	0	139	4	-3	140
Λέσβου	Μονάδες	2	3	-2	-2	-3	-2
	Δωμάτια	155	62	-166	39	-78	12
	Κλίνες	314	130	-351	73	-154	12
Λήμνου	Μονάδες	0	1	4	0	0	5
	Δωμάτια	0	-1	100	29	11	139
	Κλίνες	0	-6	215	38	28	275
Σάμου	Μονάδες	0	-1	2	-6	-4	-9
	Δωμάτια	16	28	257	-225	-24	52
	Κλίνες	37	112	572	-451	-40	230
Χίου	Μονάδες	0	-2	3	2	2	5
	Δωμάτια	0	-24	41	37	43	97
	Κλίνες	0	-39	84	58	74	177
Σύνολο	Μονάδες	2	1	7	-5	-6	-1
	Δωμάτια	171	65	295	-116	-47	368
	Κλίνες	351	197	659	-278	-95	834

B) ΖΗΤΗΣΗ

Σε μια προσπάθεια να ποσοτικοποιήσουμε τη ζήτηση των ξενοδοχειακών μονάδων θα λάβουμε υπόψη:

α) Αφίξεις τουριστών (αλλοδαπών και ημεδαπών)

β) Ύψος διανυκτερεύσεων

γ) Βαθμός πληρότητας

Για τις παραπάνω παραμέτρους της ζήτησης έχουμε να κάνουμε τις εξής αξιολογικές κρίσεις:

- Αφίξεις τουριστών

Σε ότι αφορά τις αφίξεις τουριστών ημεδαπής στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου το 2010 έφθασαν στις 150.905 για να μειωθούν το 2017 στις 114.122 με ποσοστό μείωσης που έφθασε στο -24,4%.

Αντίθετα, οι αφίξεις των αλλοδαπών ύστερα από μία μείωση που σημείωσαν το 2012 (-6%) και το 2016 (-25%), στα υπόλοιπα έτη παρουσιάζουν αυξητικές τάσεις με την κορύφωση αυτών στο έτος **2015** και να φθάσουν στα 251.351.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ:

στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα, 2010-2017

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Αφίξεις αλλοδαπών	139.609	160.955	151.075	191.247	215.351	251.213	187.936	228.977
Αφίξεις ημεδαπών	150.905	139.032	108.844	108.885	108.181	102.151	98.524	114.122
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών	995.123	1.088.435	951.145	1.147.375	1.292.826	1.421.364	1.183.055	1.354.165
Διανυκτερεύσεις ημεδαπών	504.605	442.624	320.287	345.148	360.229	343.160	347.730	396.506

Όπως προκύπτει από τον αναλυτικό πίνακα που ακολουθεί, από τα 5 νησιά που περιλαμβάνονται στην περιφερειακή ενότητα Βορείου Αιγαίου, στα 4 νησιά βασικό χαρακτηριστικό αποτελεί το γεγονός η μείωση που εμφανίζουν μεταξύ 2010 και 2017 οι αφίξεις και διανυκτερεύσεις ημεδαπών, με εξαίρεση το νήσο Λήμνο.

- Διανυκτερεύσεις

Ως είναι φυσικό, ανάλογη τάση παρουσιάσθηκε διαχρονικά και σε επίπεδο **διανυκτερεύσεων** με βάση τις **ημέρες παραμονής**. Έτσι, πιο συγκεκριμένα μεταξύ των ετών 2010 και 2017 σημειώθηκαν οι παρακάτω διαχρονικές μεταβολές στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου:

-διανυκτερεύσεις ημεδαπών: -21,4%

-Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών: +36,1%

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ:

στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα, 2010-2017

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Αφίξεις αλλοδαπών στην Λέσβο	43.579	50.441	46.956	62.041	76.251	90.201	53.358	65.531
Αφίξεις ημεδαπών στην Λέσβο	59.746	58.869	48.669	48.469	46.257	41.432	38.525	47.000
Αφίξεις αλλοδαπών στην Λήμνο	2.161	2.943	3.063	3.404	3.520	15.120	13.185	14.974
Αφίξεις ημεδαπών στην Λήμνο	11.586	11.534	8.790	9.328	9.628	9.608	11.201	13.146
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών στην Λέσβο	308.921	337.611	268.248	331.913	434.860	467.484	356.496	384.029
Διανυκτερεύσεις ημεδαπών στην Λέσβο	178.497	171.221	126.479	127.005	128.423	116.539	109.367	134.514
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών στην Λήμνο	12.477	17.902	16.969	18.053	21.161	104.170	92.230	99.479
Διανυκτερεύσεις ημεδαπών στην Λήμνο	43.091	41.247	28.880	33.034	38.176	37.142	41.187	47.686
Αφίξεις αλλοδαπών στην Σάμο	77.219	84.788	79.900	94.163	99.609	104.817	89.177	111.122
Αφίξεις ημεδαπών στην Σάμο	33.074	26.613	19.661	19.582	18.997	19.713	20.196	22.687
Αφίξεις αλλοδαπών στην Ικαρία	1.366	1.745	1.127	1.590	2.418	3.447	2.050	2.376
Αφίξεις ημεδαπών στην Ικαρία	8.055	7.626	4.996	5.737	8.433	6.463	6.732	7.670
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών στην Σάμο	578.812	629.380	588.758	691.173	718.912	709.162	590.020	741.378
Διανυκτερεύσεις ημεδαπών στην Σάμο	125.976	95.942	68.189	82.470	90.554	88.238	101.513	108.417
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών στην Ικαρία	8.023	11.375	6.787	9.606	10.812	17.198	9.835	11.781
Διανυκτερεύσεις ημεδαπών στην Ικαρία	38.120	35.785	22.323	29.387	32.767	28.217	29.275	34.847
Αφίξεις αλλοδαπών στη Χίο	15.284	21.038	20.029	30.049	33.553	37.628	30.166	34.974
Αφίξεις ημεδαπών στη Χίο	38.444	34.390	26.728	25.769	24.866	24.935	21.870	23.619
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών στη Χίο	86.890	92.167	70.383	96.630	107.081	123.350	134.474	117.498
Διανυκτερεύσεις ημεδαπών στη Χίο	118.921	98.429	74.416	73.252	70.309	73.024	66.388	71.042
Αφίξεις αλλοδαπών	139.609	160.955	151.075	191.247	215.351	251.213	187.936	228.977
Αφίξεις ημεδαπών	150.905	139.032	108.844	108.885	108.181	102.151	98.524	114.122
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών	995.123	1.088.435	951.145	1.147.375	1.292.826	1.421.364	1.183.055	1.354.165
Διανυκτερεύσεις ημεδαπών	504.605	442.624	320.287	345.148	360.229	343.160	347.730	396.506

Βαθμός πληρότητας

Από τη μελέτη του πίνακα πληρότητας για την περίοδο 2010-2017 προκύπτει ότι στην οκταετία ο μέσος όρος στην Περιφέρεια είναι 35,5% εμφανίζοντας διαχρονικά διακυμάνσεις. Ο χαμηλός βαθμός πληρότητας κατά την άποψη μας είναι και ο λόγος για τον οποίο τα ξενοδοχεία της περιοχής παρουσιάζουν αρνητικά αποτελέσματα.

Βαθμός πληρότητας σε Ξενοδοχειακά καταλύματα

Έτος	Πληρότητα Λέσβου	Πληρότητα Λήμνου	Πληρότητα Σάμου	Πληρότητα Ικαρίας	Πληρότητα Χίου	Πληρότητα Περιφέρειας
2010	37,0%	22,5%	46,8%	27,7%	32,2%	38,7%
2011	37,1%	23,6%	45,9%	28,5%	28,1%	37,8%
2012	28,1%	17,9%	37,8%	17,1%	21,3%	29,9%
2013	32,4%	19,3%	39,0%	22,0%	24,8%	32,9%
2014	39,1%	21,3%	40,6%	22,6%	25,6%	35,9%
2015	39,8%	37,7%	44,3%	23,4%	28,2%	38,9%
2016	31,0%	35,0%	38,8%	20,1%	28,1%	33,4%
2017	33,1%	36,8%	45,4%	23,5%	26,0%	36,8%

4. Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Από την χρηματοοικονομική ανάλυση του δείγματος των επιχειρήσεων προκύπτουν οι παρακάτω αξιολογικές παρατηρήσεις για τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις της περιφέρειας βορείου Αιγαίου.

4.1. Πωλήσεις

Οι πωλήσεις των επιχειρήσεων ακολούθησαν τις τάσεις των διανυκτερεύσεων. Ύστερα από την μείωση του 2012 αυξάνονται μέχρι το 2015 για να μειωθούν εκ νέου το 2016 με αύξηση του 2017. Σημειώνεται ότι παρά την αύξηση των πωλήσεων του 2017, αυτές παραμένουν να είναι πολύ χαμηλές κάτω από τα επίπεδα που δίνουν την κερδοφορία. Γενικά πρόκειται για μικρές επιχειρήσεις από πλευράς όγκου πωλήσεων αφού το 2017 ο μέσος όρος των πωλήσεων ήταν: 270.000€

4.2. Λειτουργική κερδοφορία (κέρδη προ τόκων και αποσβέσεων)

Από τις επιχειρήσεις του δείγματος το 28% παρουσιάζουν αρνητική λειτουργική κερδοφορία. Το στοιχείο αυτό «καταρχήν» ερμηνεύεται ότι οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν πρόβλημα βιωσιμότητας. Η λειτουργική κερδοφορία επιβαρύνεται σημαντικά με υψηλά ποσά αποσβέσεων, λόγω επενδύσεων με αποτέλεσμα τα καθαρά κέρδη να είναι αρνητικά για τις **μισές σχεδόν** επιχειρήσεις.

4.3. Χρηματοδοτική πολιτική

Παρά το γεγονός ότι στις περισσότερες περιοχές οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις παρουσιάζουν υψηλό βαθμό **εξάρτησης από το τραπεζικό δανεισμό**, στην περιφέρεια βορείου αιγαίου συμβαίνει το αντίθετο. Ο βαθμός εξάρτησης των επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα χαμηλός. Πιο συγκεκριμένα το ποσοστό συμμετοχής του τραπεζικού δανεισμού στο σύνολο των απασχολούμενων κεφαλαίων το 2017 ήταν μόλις 7.4% Το

ποσοστό αυτό είχε ως αποτέλεσμα τα χρηματοοικονομικά έξοδα ως ποσοστό των πωλήσεων να φθάσει στο 3,1%.

4.4. Απασχολούμενα κεφάλαια

Το μέσο ύψος των απασχολούμενων κεφαλαίων ανέρχεται σε 1.622.422€ ανά επιχείρηση. Το στοιχείο αυτό όταν συσχετισθεί με το μέσο ύψος των πωλήσεων περίπου 270.000€ ανά επιχείρηση, τότε καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι μια επιχείρηση που χρησιμοποιεί 100€ απασχολούμενα κεφάλαια επιτυγχάνει πωλήσεις μόλις 17€!. Η σχέση αυτή είναι απαγορευτική για την ανάκτηση των επενδυθέντων τα οποία στο σύνολο των απασχολούμενων κεφαλαίων ανέρχονται περίπου στο 80%

4.5 Κεφαλαιακή επάρκεια

Η κεφαλαιακή επάρκεια των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και γενικά των επιχειρήσεων προσδιορίζεται **με το ποσοστό συμμετοχής των ιδίων κεφαλαίων** στο σύνολο των απασχολούμενων κεφαλαίων. Το έτος 2017 το ποσοστό των ιδίων κεφαλαίων των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων έφθανε στο 77%, το οποίο χαρακτηρίζεται ως πολύ ικανοποιητικό.

4.6 Η ρευστότητα των επιχειρήσεων.

Η γενική ρευστότητα των επιχειρήσεων φαίνεται να είναι ικανοποιητική, πλην όμως διαπιστώνεται μεγάλη δυσπραγία στον τομέα των εισπράξεων των απαιτήσεων. Ο μέσος χρόνος ρευστοποίησης των απαιτήσεων το 2013 έφθανε στις 418 ημέρες για να βελτιωθεί το 2017 ο δείκτης στις 287, ωστόσο παραμένει να είναι σημαντικά υψηλός

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΜΕΓΕΘΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

Αποτελέσματα Χρήσεως	2013	2014	2015	2016	2017
Πωλήσεις	15.890.927	18.526.457	19.888.550	17.540.525	18.353.373
Κόστος Πωλήσεων	6.975.633	5.154.291	4.935.331	4.111.519	6.047.976
Μικτά Κέρδη	8.915.294	13.372.166	14.953.219	13.429.007	12.305.398
Συνολικά έξοδα διοίκησης & διάθεσης	8.784.896	11.693.905	13.820.095	13.157.971	12.471.788
Αποτέλεσμα προ αποσβέσεων και τόκων (ΕΒΙΤΔΑ)	3.777.318	4.802.450	4.739.066	2.954.268	2.443.888
Αποτέλεσμα προ τόκων και φόρων	130.398	1.678.261	1.133.124	271.036	-166.391
Αποτέλεσμα μετά τόκων, προ Αποσβέσεων	2.866.705	3.997.177	3.932.105	2.140.693	1.868.669
Χρεωστικοί τόκοι	910.613	805.273	806.961	813.575	575.219
Αποσβέσεις	3.646.920	3.124.189	3.605.942	2.683.233	2.610.278
Καθαρά Αποτέλεσμα Χρήσεως προ φόρων	-327.279	1.264.310	341.762	-546.293	-742.321
Καθαρά Αποτέλεσμα Χρήσεως Μετά Φόρων	-562.351	852.892	-185.542	-978.509	-1.129.810

**Επίπεδο βιωσιμότητας Επιχειρήσεων
2013**

Βόρειο Αιγαίο		Αριθμός	Ποσοστό	Χαρακτηρισμός Πιστωτικού Κινδύνου	
Βαθμολογία	Χαρακτηρισμός	Επιχειρήσεων			
0-1	Μεγάλη πιθανότητα πτώχευσης της επιχείρησης (>90%)	0	0,00%	36,76%	Υψηλός Πιστωτικός Κίνδυνος
1-2	Η επιχείρηση βρίσκεται σε μεγάλο κίνδυνο. Απαιτείται άμεση παρέμβαση.	0	0,00%		
2-3	Ένταξη της επιχείρησης σε διαδικασία εξυγίανσης	10	14,71%		
3-4	Απαιτείται χρηματοδοτική και λειτουργική αναδιοργάνωση	15	22,06%	42,65%	Μέσος Πιστωτικός Κίνδυνος
4-5	Η επιχείρηση είναι μέσου κινδύνου. Χρειάζεται προσοχή συνολικά.	14	20,59%		
5-6	Χαμηλού κινδύνου. Χαρακτηρίζεται ικανοποιητικής χρηματοοικονομικής δομής. Προσοχή σε ειδικά θέματα.	8	11,76%		
6-7	Ίκανοποιητική πορεία. Ίκανότητα να ανταπεξέρχεται στους κινδύνους.	7	10,29%	20,59%	Χαμηλός Πιστωτικός Κίνδυνος
7-8	Αναπτυσσόμενη επιχείρηση με πολύ καλές προοπτικές και επιδόσεις.	9	13,24%		
8-9	Η επιχείρηση βρίσκεται σε ανάπτυξη με πολύ καλές επιδόσεις.	5	7,35%		
9-10	Η επιχείρηση χαρακτηρίζεται άριστη με πολύ καλές επιδόσεις και άριστη κεφαλαιακή επάρκεια.	0	0,00%		
Δείγμα Επιχειρήσεων (Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.):		68	100%		

**Επίπεδο βιωσιμότητας Επιχειρήσεων
2017**

Βόρειο Αιγαίο		Αριθμός	Ποσοστό	Χαρακτηρισμός Πιστωτικού Κινδύνου	
Βαθμολογία	Χαρακτηρισμός	Επιχειρήσεων			
0-1	Μεγάλη πιθανότητα πτώχευσης της επιχείρησης (>90%)	0	0,00%	38,24%	Υψηλός Πιστωτικός Κίνδυνος
1-2	Η επιχείρηση βρίσκεται σε μεγάλο κίνδυνο. Απαιτείται άμεση παρέμβαση.	2	2,94%		
2-3	Ένταξη της επιχείρησης σε διαδικασία εξυγίανσης	15	22,06%		
3-4	Απαιτείται χρηματοδοτική και λειτουργική αναδιοργάνωση	9	13,24%	39,71%	Μέσος Πιστωτικός Κίνδυνος
4-5	Η επιχείρηση είναι μέσου κινδύνου. Χρειάζεται προσοχή συνολικά.	7	10,29%		
5-6	Χαμηλού κινδύνου. Χαρακτηρίζεται ικανοποιητικής χρηματοοικονομικής δομής. Προσοχή σε ειδικά θέματα.	13	19,12%		
6-7	Ίκανοποιητική πορεία. Ίκανότητα να ανταπεξέρχεται στους κινδύνους.	7	10,29%	22,06%	Χαμηλός Πιστωτικός Κίνδυνος
7-8	Αναπτυσσόμενη επιχείρηση με πολύ καλές προοπτικές και επιδόσεις.	7	10,29%		
8-9	Η επιχείρηση βρίσκεται σε ανάπτυξη με πολύ καλές επιδόσεις.	8	11,76%		
9-10	Η επιχείρηση χαρακτηρίζεται άριστη με πολύ καλές επιδόσεις και άριστη κεφαλαιακή επάρκεια.	0	0,00%		
Δείγμα Επιχειρήσεων (Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.):		68	100%		

5. ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ.

Τις επιπτώσεις του προσφυγικού προβλήματος στον τουρισμό του Βορείου Αιγαίου σε καμία περίπτωση δεν φιλοδοξούμε να εξετάσουμε στα πλαίσια αυτής της μελέτης και μάλιστα σε μία παράγραφο.

Οφείλουμε όμως να αναφέρουμε –τουλάχιστον σε επίπεδο γενικών συμπερασμάτων- ότι είναι ένας από τους προσδιοριστικούς **παράγοντες** της κατάστασης που περιγράψαμε προηγουμένως.

Ήδη **έρευνα του πανεπιστημίου Αιγαίου** έχει παρουσιάσει πριν δύο χρόνια τις **αρνητικές επιπτώσεις** των μεταναστευτικών ροών. Σύμφωνα με την έρευνα του πανεπιστημίου Αιγαίου, οι προσφυγικές-μεταναστευτικές ροές στα νησιά Λέσβο, Χίο, Σάμο και Κω είχαν ως εξής:

2015: 759.000

2016: 156.000

Οι μεταβολές που είχαμε στα βασικά τουριστικά μεγέθη (Αρνητικές μεταβολές-όπως προκύπτουν στη μελέτη του πανεπιστημίου) επαναβεβαιώνονται κι από τη μελέτη μας (**F.B.S**) μέσω των ισολογισμών και των αποτελεσμάτων χρήσης.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Οι μεγάλες απώλειες των διανυκτερεύσεων κυρίως της ημεδαπής και η μείωση του χρόνου παραμονής των αλλοδαπών, περιόρισαν σημαντικά το 2017 τις πωλήσεις, με αποτέλεσμα να βρίσκονται στα επίπεδα του 2014. Ο περιορισμός του κύκλου εργασιών με σταθερά τα λειτουργικά έξοδα περιόρισε τη λειτουργική κερδοφορία. Ήδη πολλές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν σήμερα προβλήματα βιωσιμότητας και συνεπώς βρίσκονται σε αναζήτηση της αύξησης της **λειτουργικής κερδοφορίας**.

Το παραπάνω θέμα είναι αρκετά δύσκολο με τις παρούσες συνθήκες να αντιμετωπισθεί αν δεν γίνουν ουσιαστικές παρεμβάσεις στον **οργανωτικό και λειτουργικό ιστό της επιχείρησης**.

Μέσα στα πλαίσια των παρεμβάσεων εντάσσεται και η εισαγωγή των **σύγχρονων μορφών Διοίκησης και οργάνωσης ξενοδοχειακών επιχειρήσεων**.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:

☎ 2310 886 746

☎ 2310 886 739

✉ info@fbs.com.gr

Για την F.B.S

Δημήτριος Γ. Καμπούρης

Διδάκτωρ του πανεπιστημίου Θεσ/νίκης

Ειδικός επιστήμονας σε θέματα

χρηματοοικονομικής Διοίκησης και

εξυγίανσης επιχειρήσεων

www.fbs.com.gr

FACEBOOK:

Financial Business Systems

Καμπούρης Δημήτριος